РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА

Р Е Ш Е Н И Е
№ 1089
София, 29.10.2026 г.

Комисията за защита на конкуренцията в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
Росен Карадимов

ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ:
Радомир Чолаков

ЧЛЕНОВЕ:
Валерия Герова
Димитър Данаилов
Емилия Колева
Жельо Бойчев
Мирослава Христова

при секретар-протоколист Захари Сръндев, разгледа в открито заседание на 29.10.2026 г. преписка **№ КЗК-697/2026 г.,** докладвана от наблюдаващия проучването член на КЗК: г-н Димитър Данаилов.

В Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) е образувано производство по преписка № КЗК-697/2026 г. във връзка с постъпила жалба с вх. № ВХР-2134/13.07.2026 г., подадена от страна на “КМС” ЕАД срещу Решение № F823140 от 16.06.2026 г. /публикувано на 17.06.2026 г./ на изпълнителен директор на "Топлофикация София" ЕАД и на председател на УС на "Топлофикация София" ЕАД за откриване на “открита” обществена поръчка с предмет: “Обследване, диагностика, поддръжка, ремонт и ревизия на силови трансформатори на обекти в „ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ" ЕАД и в заводски условия", с уникален номер в ЦАИС ЕОП 00277-2026-0032.

С Определение № 802/13.08.2026 г. по преписка № КЗК-697/2026 г. на КЗК оставя без уважение искането на “КМС” ЕАД за налагане на временна мярка „спиране на процедурата“.

Определението на КЗК не е оспорено пред ВАС.

СЪЩНОСТ НА ЖАЛБАТА НА “КМС” ЕАД

Жалбоподателят посочва следните пороци, допуснати от възложителя с решението за откриване:

Сочи, че с решението за откриване и документацията са въведени критерии за подбор, които не са съобразени с предмета, стойността, обема и сложността на обществената поръчка, поради което противоречат на чл. 2, ал. 2 и чл. 59, ал. 2 от ЗОП. Освен това, счита, че част от критериите са формулирани по начин, който необосновано стеснява кръга на потенциалните участници и предоставя необосновано предимство на ограничен брой икономически оператори, както следва:

1. Незаконосъобразно ограничаване чрез изискване за специализиран оборот.

Възразява срещу изискването на възложителя участникът да е реализирал за последните три приключили финансови години минимален оборот в размер на 10 000 000 евро, като изрично е посочил, че под „оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката“, следва да се разбира единствено оборот от дейности по ремонт на трансформатори.

Жалбоподателят счита, че това изискване е непропорционално и не съответства на предмета на поръчката, т.к. самият предмет не се свежда единствено до ремонт на трансформатори, а включва още обследване, диагностика, създаване на технически досиета, технически поддръжка, ревизия и модернизация. Независимо от това обаче, възложителят приема за релевантен единствено оборот от ремонтни дейности, като изключва оборот, реализиран от останалите дейности - които също са част от предмета на поръчката.

Пояснява, че трансформаторите са вид електрически съоръжения и изискването към оборота - да е от ремонт конкретно на трансформатори, допълнително ограничава участието на предприятия с дейност в сферата на ремонт на други видове електрически съоръжения - генератори, реактори, електрически двигатели и др.

В жалбата се посочва, че така необосновано се ограничават участници, които притежават необходимия технически и професионален капацитет, но реализират оборота си от комплексна инженерна дейност - по диагностика, сервиз, модернизация и поддръжка на електрически съоръжения.

Освен това жалбоподателят счита, че размерът на изисквания специализиран оборот е прекомерно висок и не е мотивиран от особеностите на поръчката, поради което представлява необоснована бариера за участие.

2. Незаконосъобразни изисквания относно предходния професионален опит.

Сочи, че в тази част възложителят е поставил две самостоятелни изисквания:

- изпълнен ремонт на силови трансформатори с клас на напрежение минимум 110 kV и
- изпълнена техническа поддръжка на силови трансформатори или автотрансформатори с клас на напрежение минимум 220 kV.

Жалбоподателят счита, че второто изискване не намира обосновка в предмета на поръчката и в тази връзка посочва, че от техническата спецификация е видно, че преобладаващата част от трансформаторите са с напрежение значително под 220 kV, като значителен брой са 6,3 kV (38 броя трансформатори) и 10 kV (26 броя).

В жалбата се изтъква, че само ограничен брой трансформатори са от по-висок клас напрежение - само един е с напрежение 220 kV и 12 - са с напрежение 110 kV.

В жалбата се подчертава, че при тези обстоятелства не съществува обективно основание участниците да доказват предходен опит именно по техническа поддръжка на трансформатори с напрежение минимум 220 kV и 110 kV и това изискване не произтича от предмета, обема и сложността на поръчката, а необосновано елиминира икономически оператори с практически опит при ремонт, диагностика и поддръжка на силови трансформатори с по-нисък клас напрежение, включени също в предмета на настоящата обществена поръчка.

Изтъква, че вместо да осигури реална конкуренция като раздели обществената поръчка на обособени части, възложителят е предпочел да обедини всички дейности в една процедура и едновременно с това е въвел критерии, които практически могат да бъдат изпълнени от ограничен кръг икономически оператори.

3. Необосновано конкретизиране на техническото оборудване.

Посочва, че критериите за подбор предвиждат участникът да разполага с:

- маслообработваща регенерираща машина;
- подемен кран с товароподемност минимум 100 тона;
- вакуум-сушилня за сушене на активни части.

Отбелязва, че вместо да определи необходимия технически капацитет за изпълнение на договора, възложителят изисква наличие на конкретно оборудване с точно определени технически характеристики, без да обоснове, защо именно тези параметри са необходими за изпълнение на всички дейности по договора.

По отношение на изискването за „подемен кран с товароподемност минимум 100 тона“ липсват мотиви защо подобна техника следва да бъде задължително налична още към момента на подаване на офертата вместо да бъде осигурена при необходимост чрез наем или чрез използване капацитета на трети лица.

Твърди, че изискването към участниците да разполагат с конкретно посоченото оборудване необосновано ограничава участието на по-широк кръг от участници и е предпоставка за

допускането на конкретен/и участници, които имат точно това оборудване. Така, например, вакуум - сушилни за сушене на активни части от електрически машини са един от видовете оборудване за сушене на активни части от електрически машини.

4. Незаконосъобразно ограничаване чрез изискването за ISO 9001 с конкретен предметен обхват.

Възразява срещу изискването на възложителя за наличие на сертификат по БДС EN ISO 9001:2015 с обхват „ремонт в заводски условия на силови трансформатори“.

В жалбата се посочва, че предметът на поръчката включва множество дейности - обследване, диагностика, техническа поддръжка, ревизия, модернизация и ремонт, но независимо от това възложителят приема единствено сертификат със стеснен обхват, ограничен до ремонт в заводски условия на силови трансформатори.

Пояснява, че обективно, по-голяма част от трансформаторите са с ниско напрежение и не е необходимо ремонтът им да се извърши в заводски условия, а могат да се ремонтират на място.

Счита, че стеснено е условието да се сочи конкретно ремонт на трансформатори и то в заводски условия, а те са вид електрически апарати и машини, като по този начин се изключват икономически оператори, които притежават сертификати със значително по-широк обхват, включващ ремонт и поддръжка на електроенергийно оборудване, електрически съоръжения или силови трансформатори, без това да влияе върху способността им да изпълнят качествено предмета на договора.

В жалбата се посочва също и, че документацията не съдържа достатъчно яснота относно съдържанието на понятието „еквивалент“, а според жалбоподателя, това създава правна несигурност за потенциалните участници.

5. Незаконосъобразно изискване за акредитиран орган по БДС EN ISO/IEC 17020.

Сочи, че възложителят изисква участникът да разполага с лица или организации за контрол на качеството, притежаващи акредитация по БДС EN ISO/IEC 17020 с обхват, включващ „контрол на заварени съединения в метални съоръжения и елементи от тях“.

Жалбоподателят посочва, че липсва каквато и да е обосновка, защо подобно изискване е необходимо за изпълнение на всички дейности по договора. Уточнява, че значителна част от предмета на поръчката включва обследване, диагностика, техническа поддръжка, изпитвания и ревизии, при които изобщо не се извършват заваръчни дейности. С оглед на гореизложеното жалбоподателят счита, че не е налице пряка връзка между въведения критерий и предмета на обществената поръчка и отново в документацията не се дава яснота какво съдържание възложителят влага в понятието „еквивалент“, като по този начин нарушава принципите на прозрачност и предвидимост.

Твърди, че критериите за подбор не са съобразени с предмета, стойността, обема и сложността на обществената поръчка, поради което противоречат на чл. 59, ал. 2 от ЗОП и нарушават основните принципи на чл. 2 от ЗОП за свободна конкуренция, равнопоставеност, пропорционалност и недопускане на необосновани ограничения.

Поради изложените съображения жалбоподателят счита, че с обжалваното решение са допуснати дискриминационни условия, а възложителят цели ограничаване на конкуренцията, т.к. с тези изисквания се цели да се даде предимство на едни участници и да се ограничи участието на други.

С оглед на всичко гореизложено жалбоподателят счита, че при наличието на описаните пороци процесното решение следва да бъде отменено.

Жалбоподателят претендира разноски.

СТАНОВИЩЕ ОТ ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ

Възложителят е представил становище, в което оспорва изложените твърдения в жалбата.

Моли жалбата да бъде оставена без уважение.

Претендира разноски, като посочва, че списък по чл. 80 от ГПК ще представи в откритото заседание на КЗК.

ФАКТИЧЕСКА ОБСТАНОВКА

I. Идентификация на страните:

А. “КМС” ЕАД - жалбоподател, е дружество с ЕИК 207387391 със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Борис Карадимчев“ № 2. Представлява се от изпълнителния директор инж. Цв. Райков.

Б. ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА „ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ“ ЕАД – възложител, е секторен възложител с ЕИК 831609046 и със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Ястребец“ № 23Б.

Дружеството се представлява от П. Петров и М. Ценова – членове на Управителния съвет на „ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ“ ЕАД, съответно Изпълнителен директор и Председател на управителния съвет. Начин на представляване - заедно.

II. Установени факти:

1. С Решение № F823140 от 16.06.2026 г. на изпълнителен директор на "Топлофикация София" ЕАД и на председател на УС на "Топлофикация София" ЕАД е открита “открита” по вид обществена поръчка с предмет: “Обследване, диагностика, поддръжка, ремонт и ревизия на силови трансформатори на обекти в „ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ" ЕАД и в заводски условия".

1.1. Решение № F823140 от 16.06.2026 г. е публикувано на 17.06.2026 г.

1.2. С решението са одобрени обявлението за обществената поръчка и документацията, като се оповестени в профила на възложителя в ЦАИС под уникален номер в ЦАИС ЕОП 00277-2026-0032.

1.3. В раздел IV „Описание на предмета на поръчката (естество и количество на строителни работи, доставки или услуги или указване на потребности и изисквания)“, е записано:

В обхвата на обществената поръчка са включени следните дейности:

1. Обследване и създаване на техническо досие. Комплексна техническа диагностика и ежегодна техническа поддръжка на силови трансформатори - 20 броя трансформатори;

2. Ремонт и модернизация на трансформатор ТМРУ 40000/110, в заводски условия;

3. Ревизия и модернизация на трансформатори в заводски условия - 18 броя трансформатори;

4. Обследване и диагностика на трансформатори с мощност до 1000 kVA в ОЦ „Люлин“ и ОЦ „Земляне“ - 16 броя трансформатори;

5. Ревизия в заводски условия на трансформатори с мощност до 1000 kVA - 57 броя трансформатори.

Подробна информация относно изискванията към изпълнението на дейностите по настоящата обществена поръчка, вида и обхвата на услугите са посочени в Техническа спецификация, публикувана в преписката на поръчката.

<…>

1.4. В раздел IV.8) Прогнозна стойност на поръчката, е записано:

Прогнозна стойност

Стойност, без да се включва ДДС: 18 145 036.85 EUR

<…>

1.5. В раздел IV.7) Разделяне на обособени позиции. Мотиви за невъзможността за разделяне на поръчката на обособени позиции (когато е приложимо), е записано:

<…>

От правна гледна точка възлагането на общ. поръчка като една неделима поръчка, без разделяне на обособени позиции, е напълно допустимо и в конкретния случай е по-добре защитимо, отколкото нейното формално разделяне.

При наличие на обективни технически, функционални и организационни основания възложителят разполага с правото да възложи поръчката като едно цяло, без това да представлява нарушение.

В конкретния случай предметът на поръчката представлява комплекс от взаимно обусловени дейности – обследване, диагностика, поддръжка, ремонт, ревизия и модернизация на силови трансформатори в заводски условия, които нямат самостоятелен иконом. и технически смисъл, разгледани изолирано една от друга.

Диагн. дейности са пряко свързани с опр. на необходимостта, обхвата и технологията на последващите ремонтни и ревизионни дейности, което обуславя функционалната и техническа неделимост на предмета. Разд. на тези дейности между различни изп-ли би довело до липса на единна методология, несъответствия в техническите оценки и реален риск от размиване на отговорността.

Диагностичните дейности не представляват самостоятелна цел, а са елемент от единна система за техническа оценка на състоянието на трансформаторите. Чрез извършваните периодични измервания и анализи се формира обективна база данни за техн. състояние, въз основа на която се извършва класификация и оценка на риска.

При достигане или превишаване на предварително определени технически индикатори и гранични стойности, резултатите от диагн. служат като основание за планиране и възлагане на последващи ремонтни, ревизионни или модернизационни дейности. Това обуславя функционалната и техническа свързаност на дейностите в рамките на предмета на поръчката, без да ги прави автоматично или формално обвързани.

От юридическа гледна точка разд. на поръчката би създало съществени договорни и процесуални рискове за Възложителя.

При наличие на няколко изпълнители възниква обективна трудност при определяне на отговорността при констатирани дефекти, повреди или аварии, включително спорове между изпълнителите относно причините за настъпилите проблеми. Това отслабва позицията на възложителя при търсене на договорна отговорност и увеличава риска от продължителни спорове и неблагоприятни последици.

Възлагането на поръчката на един изпълнител осигурява ясно определен контрагент по договора и концентрирана отговорност за крайния технически резултат, което представлява съществено предимство от правна гледна точка.

Следва да се отчете и обстоятелството, че формалното разделяне на обособени позиции в случая не би довело до реално увеличаване на конкуренцията, тъй като иконом. оператори, които разполагат с капацитет за изпълнение на ревизии и ремонти на силови трансформатори в заводски условия, по правило притежават и необх. лабораторна, диагностична и техническа инфраструктура за изпълнение на всички дейности по предмета. За сметка на това разделянето би създало допълнителни уязвимости при процедурата, свързани с различни критерии за подбор, различни изисквания за опит и потенциални несъответствия между отделните позиции, което увеличава риска от оспорване.

Възлагането на поръчката като едно цяло позволява и по-лесна защита на принципа на пропорционалност, тъй като поставените изисквания за икономическо, финансово и техническо състояние се съпоставят с общия обем, сложност и рисков профил на поръчката, без да възниква необходимост от допълнително обосноваване защо отделни обособени позиции са обвързани с по-високи изисквания. Това значително намалява вероятността от успешни възражения за непропорционалност при евентуален контрол.

С оглед на изложеното може да се обоснове изводът, че възлагането на поръчката без обособени позиции не само не противоречи на изискванията и принципите на ЗОП, но и по-добре защитава интереса на възложителя, като улеснява управлението на договора-намалява обхвата на юридическата отговорност с оглед броя на евент. възникналите правоотношения и осигур. по-голяма техн. сигурност при изпълнение.

<…>

2. В Обявлението е записано:

<…>

Основна класификация

Основна класификация(BT-262-Procedure)

50532200 - Услуги по ремонт и поддържане на електрически трансформатори

Допълнителна класификация

Допълнителна класификация(BT-263-Procedure)

71630000 - Услуги по технически изпитвания и контрол

<…>

Място на изпълнение

Допълнителна информация(BT-728-Procedure)

Обекти на Възложителя и в заводски условия на Изпълнителя.

<…>

Цел

Описание(BT-24-Lot)

Предмет на обществената поръчка: „Обследване, диагностика, поддръжка, ремонт и ревизия на силови трансформатори на обекти в „Топлофикация София” ЕАД и в заводски условия“.

Дейностите, които са включени в обхвата на поръчката са, както следва:

1. Обследване и създаване на техническо досие. Комплексна техническа диагностика и ежегодна техническа поддръжка на силови трансформатори;

2. Ремонт и модернизация на трансформатор ТМРУ 40000/110, в заводски условия;

3. Ревизия и модернизация на трансформатори в заводски условия;

4. Обследване и диагностика на трансформатори с мощност до 1000 kVA в ОЦ „Люлин“ и ОЦ „Земляне“;

5. Ревизия в заводски условия на трансформатори с мощност до 1000 kVA.

Подробна информация относно изискванията към изпълнението на дейностите по настоящата обществена поръчка, вида и обхвата на услугите са посочени в Техническа спецификация, публикувана в преписката на поръчката.

<…>

Критерии за подбор (1)

Критерии за подбор (BT-809-Lot)

Общ годишен оборот

Описание(BT-750-Lot)

За последните три приключили финансови години участниците следва да са реализирали минимален общ оборот, изчислен на база годишните обороти.

Изисквано минимално/ни ниво/а:

Участникът следва да е реализирал минимален общ оборот, равен на 20 000 000 евро или тяхната равностойност в посочената от участника валута по официалния фиксинг на БНБ към крайната дата за получаване на оферти, във връзка с чл. 61, ал. 1, т. 1 от ЗОП.

Деклариране: При подаване на офертата участникът попълва в ЕЕДОП, Част IV: „Критерии за подбор“, раздел Б:

„Икономическо и финансово състояние“, в поле: „Общ годишен оборот“, данни за неговия общ годишен оборот за последните три финансови години, в зависимост от датата, на която е създаден или е започнал дейността си, съгласно годишните му финансови отчети.

Забележка: В хипотезата на чл. 67, ал. 5 от ЗОП възложителят може да изисква по всяко време след отварянето на офертите за участие представяне на всички или част от документите, чрез които се доказва информацията, посочена в ЕЕДОП. Във всеки конкретен случай възложителят съобразява разпоредбата на чл. 67, ал. 8 от ЗОП.

Доказване: На основание чл. 112, ал. 1, т. 2 ЗОП за доказване на съответствие с поставения критерий за подбор участникът представя един или няколко от следните документи по чл. 62, ал. 1, т. 1, 3, 4 от ЗОП (за доказване на икономическото и финансово състояние):

- удостоверения от банки;

- годишните финансови отчети или техни съставни части, когато публикуването им се изисква съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен;

- справка за общия оборот.

Когато по основателна причина участник не е в състояние да представи поисканите от Възложителя документи, той може да докаже своето икономическо и финансово състояние с помощта на всеки друг документ, който Възложителят приеме за подходящ.

При сключване на договора възложителят не изисква документи, съобразно разпоредбата на чл. 112, ал. 9 от ЗОП.

Критерии за подбор (2)

Критерии за подбор (BT-809-Lot)

Специфичен годишен оборот

Описание(BT-750-Lot)

За последните три приключили финансови години участниците следва да са реализирали минимален оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката, изчислен на база годишните обороти.

Изисквано минимално/ни ниво/а:

Участникът следва да е реализирал минимален оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката, изчислен на база годишните обороти, равен на 10 000 000 евро или тяхната равностойност в посочената от участника валута по официалния фиксинг на БНБ към крайната дата за получаване на оферти, във връзка с чл. 61, ал. 1, т. 1 от ЗОП.

**Под "оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката", следва да се разбира оборотът, реализиран от дейности по ремонт на трансформатори - без оглед на техния вид и тип.*

Деклариране: При подаване на офертата участникът попълва в ЕЕДОП, Част IV: „Критерии за подбор“, раздел Б:

„Икономическо и финансово състояние“, в поле: „Конкретен годишен оборот“ данни за неговия конкретен годишен оборот за последните три финансови години, в зависимост от датата, на която е създаден или е започнал дейността си, съгласно годишните му финансови отчети.

Забележка: В хипотезата на чл. 67, ал. 5 от ЗОП възложителят може да изисква по всяко време след отварянето на офертите за участие представяне на всички или част от документите, чрез които се доказва информацията, посочена в ЕЕДОП. Във всеки конкретен случай възложителят съобразява разпоредбата на чл. 67, ал. 8 от ЗОП.

Доказване: На основание чл. 112, ал. 1, т. 2 ЗОП за доказване на съответствие с поставения критерий за подбор участникът представя един или няколко от следните документи по чл. 62, ал. 1, т. 1, 3, 4 от ЗОП (за доказване на икономическото и финансово състояние):

- удостоверения от банки;

- годишните финансови отчети или техни съставни части, когато публикуването им се изисква съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен;

- справка за оборота в сферата, попадаща в обхвата на поръчката.

Когато по основателна причина участник не е в състояние да представи поисканите от Възложителя документи, той може да докаже своето икономическо и финансово състояние с помощта на всеки друг документ, който Възложителят приеме за подходящ.

При сключване на договора възложителят не изисква документи, съобразно разпоредбата на чл. 112, ал. 9 от ЗОП.

Критерии за подбор (3)

Критерии за подбор (BT-809-Lot)

Референции за определени услуги

Описание(BT-750-Lot)

Участникът следва да е изпълнил дейности с предмет, идентичен или сходен с този на поръчката.

Изисквано минимално/ни ниво/а:

1. През последните 3 (три) години, считано от датата на подаване на офертата, участникът следва да е изпълнил минимум 1 (една) дейност с предмет, идентичен или сходен с предмета на обществената поръчка.

**Под предмет „сходен“ с предмета на обществената поръчка следва да се разбира: ремонт на силови трансформатори с клас на напрежение минимум ≥ 110 kV.*

2. През последните 3 (три) години, считано от датата на подаване на офертата, участникът следва да е изпълнил минимум 1 (една) дейност с предмет, идентичен или сходен с предмета на обществената поръчка.

**Под предмет „сходен“ с предмета на обществената поръчка следва да се разбира: техническа поддръжка на силови трансформатори или автотрансформатори с клас на напрежение минимум ≥ 220 kV.*

Деклариране: При подаване на оферта, обстоятелството се декларира в ЕЕДОП, част IV „Критерии за подбор“, раздел В „Технически и професионални способности“, в поле „За поръчки за услуги: извършени услуги от конкретния вид“, с посочване на предмета, стойността, датата, на която е приключило изпълнението и получателите.

Забележка: В хипотезата на чл. 67, ал. 5 от ЗОП възложителят може да изисква по всяко време след отварянето на офертите за участие представяне на всички или част от документите, чрез които се доказва информацията, посочена в ЕЕДОП. Във всеки конкретен случай възложителят съобразява разпоредбата на чл. 67, ал. 8 от ЗОП.

Доказване: На основание чл. 112, ал. 1 от ЗОП, участникът, избран за изпълнител, следва да представи Списък на дейностите, които са идентични или сходни с предмета на обществената поръчка, с посочване на стойностите, датите (в т.ч. датата, на която е приключило изпълнението) и получателите, заедно с документи, които доказват извършената дейност.

При сключване на договора възложителят не изисква документи, съобразно разпоредбата на чл. 112, ал. 9 от ЗОП.

Критерии за подбор (4)

Критерии за подбор (BT-809-Lot)

Технически лица и/или технически организации за контрол на качеството

Описание(BT-750-Lot)

Участникът следва да разполага с лица/организации, включени или не в структурата на участника, които отговарят за контрола на качеството.

Изисквано минимално/ни ниво/а:

2.2.1. Участникът следва да разполага с лица/организации, които отговарят за контрола на качеството, със Сертификат за акредитация съгласно БДС EN ISO/IEC 17020:2012 или еквивалент за Орган за контрол с обхват на акредитация включващ „<u>контрол на заварени съединения в метални съоръжения и елементи от тях“ или еквивалентен.</u>

2.2.2. Участникът следва да разполага с лаборатория/и, която отговаря/т за извършване на изпитвания със Сертификат за акредитация съгласно БДС EN ISO/IEC 17025 или еквивалент, с обхват на акредитация включващ анализ на трансформаторни масла и извършване на изпитване на силови трансформатори.

Участникът може да притежава посочените сертификати или да има сключен/да сключи договор с такъв Орган за контрол/Лаборатория, акредитирани от Изпълнителна агенция „Българска Служба за акредитация” или от друг национален орган по акредитация, който е страна по Многостранното споразумение за взаимно признаване на Европейската организация за акредитация за съответната област или да отговаря на изискванията за признаване съгласно чл. 5а, ал. 2 от Закона за националната акредитация на органи за оценяване на съответствието.

Възложителят приема еквивалентни сертификати, издадени от органи, установени в други държави членки.

Деклариране: При подаване на офертата за удостоверяване на съответствие с посоченото изискване, участникът декларира горното обстоятелство в ЕЕДОП, Част IV: Критерии за подбор, раздел В: „Технически и професионални способности“, в поле: „Технически лица или органи за контрол на качеството“.

С ЕЕДОП участникът предоставя информация за лицата/организациите, включени или не в структурата на участника, които отговарят за контрола на качеството и за извършване на изпитванията, като посочва кое е сертифицираното лице – Орган за контрол/Акредитирана лаборатория, номер и дата на сертификата за акредитация, дали информацията е на разположение в електронен формат (посочва се уеб адрес, орган или служба, издаващи документа за регистрация и точно позоваване на документа), обхвата на сертификацията и срока на валидност на сертификата или еквивалентния документ. При наличие на договор с Орган за контрол/Акредитирана лаборатория участникът декларира и номера и датата на договора, сключен между участника и Органа за контрол/Акредитираната лаборатория и срока, за който е сключен договорът.

Забележка: В хипотезата на чл. 67, ал. 5 от ЗОП възложителят може да изисква по всяко време след отварянето на офертите за участие представяне на всички или част от документите, чрез които се доказва информацията, посочена в ЕЕДОП. Във всеки конкретен случай възложителят съобразява разпоредбата на чл. 67, ал. 8 от ЗОП.

Доказване: На основание чл. 112, ал. 1, т. 2 ЗОП за доказване на съответствие с поставения критерий за подбор участникът следва да представи Списък на лицата/ организациите, включени или не в структурата на участника, който отговарят за контрола на качеството, съгласно информацията, декларирана в ЕЕДОП, включително копие на валидни сертификати /или еквивалентни документи/ за акредитация и документ, от който да е виден обхватът на сертификатите за акредитация, съгл. изискването на Възложителя, а ако срокът на валидност е изтекъл – нов валиден сертификат или еквивалентен документ.

При сключване на договора възложителят не изисква документи, съобразно разпоредбата на чл. 112, ал. 9 от ЗОП.

Критерии за подбор (5)

Критерии за подбор (BT-809-Lot)

Инструменти, съоръжения или техническо оборудване

Описание(BT-750-Lot)

Участникът трябва да разполага с инструменти, съоръжения и/ или техническо оборудване, необходими за изпълнение на поръчката.

Изисквано минимално/ни ниво/а:

- маслообработваща регенерираща машина за сушене и филтриране на трансформаторно масло – минимум 1 брой;

- кран подемен – минимум 100 тонен – минимум 1 брой;

- вакуум – сушилни за сушене на активни части от електрически машини с подходящи размери, сходни с тези на трансформаторите от предмета на поръчката – минимум 1 брой.

Деклариране: При подаване на офертата, за удостоверяване на съответствие с посоченото изискване, участникът декларира горното обстоятелство в ЕЕДОП, Част IV: „Критерии за подбор“, раздел В: Технически и професионални способности, в поле “Инструменти, съоръжения или техническо оборудване”, където посочва инструментите, съоръженията и/или техническото оборудване, които ще бъдат използвани за изпълнение на поръчката, като за всяко декларирано техническо оборудване следва да посочи техническите му параметри, идентифицираща и индивудуализираща информация (регистрационни, серийни и др. номера), както и данни за документ за собственост (номер, дата на издаване на документа и/или данни за договор за наем, договор за лизинг, предварителен договор за закупуване).

<...>

Критерии за подбор (6)

Критерии за подбор (BT-809-Lot)

Сертификати от независими органи, удостоверяващи стандарти за осигуряване на качеството

Описание(BT-750-Lot)

Участникът следва да прилага внедрена система за управление на качеството.

Изисквано минимално/ни ниво/а:

Участникът следва да прилага внедрена система за управление на качеството в съответствие със стандарт БДС EN ISO 9001:2015 или еквивалентен, с обхват „ремонт в заводски условия на силови трансформатори“ или еквивалент.

<...>

Критерии за подбор (7)

Критерии за подбор (BT-809-Lot)

Сертификати от независими органи за системи или стандарти за управление на околната среда

Описание(BT-750-Lot)

Участникът следва да прилага внедрена система за управление на околната среда.

Изисквано минимално/ни ниво/а:

Участникът следва да прилага внедрена система за управление на околната среда, в съответствие със стандарт БДС EN ISO 14001:2015 или еквивалентен, с обхват „ремонт в заводски условия на силови трансформатори“ или еквивалент.

<...>

Критерий за възлагане

Вид(BT-539-Lot)

Цена

Наименование(BT-734-Lot)

"Най-ниска цена"

Описание(BT-540-Lot)

Обществената поръчка се възлага въз основа на икономически най-изгодна оферта, чрез критерий за възлагане „най-ниска цена“ на основание разпоредбата на чл. 70, ал. 2, т. 1 от ЗОП.

Класирането на участниците се извършва във възходящ ред, като на първо място се класира офертата с предложена най-ниска обща цена за изпълнение на дейностите без включени непредвидени разходи.

<...>

Прогнозната стойност за посочения обем дейности, без включени непредвидени разходи, е в размер на 15 120 864,04 € без ДДС, като същата ще служи за база за сравнение по смисъла на чл. 72, ал. 1 от ЗОП, при допуснати до оценяване една или две оферти.

<...>

2. В одобрената Техническа спецификация е записано:

<...>

5. Място на изпълнение:

Обекти на Възложителя и в заводски условия на Изпълнителя.

<...>

Б. Техническа спецификация и изисквания за изпълнение на поръчката

I. Обследване и създаване на техническо досие. Комплексна техническа диагностика и ежегодна техническа поддръжка на силови трансформатори

1. Обхват и цел на поддръжката: установяване и документиране на текущото техническо състояние; поддържане на номиналните експлоатационни характеристики; осигуряване на висока надеждност и безопасност на работа; предотвратяване на аварии и откази; удължаване на експлоатационния живот на трансформатора като дълготраен актив.

2. Минимални изисквани дейности по установяване на техническото състояние

2.1. Електрически измервания и проверки: проверка на състоянието на намотките и магнитопровода; оценка на изолационната система; контрол на системата за регулиране на напрежението (стъпален регулатор / комутатор); сравнение на измерените параметри с допустимите норми и предходни резултати.

2.2. Анализ на трансформаторно масло: физико-химични показатели; газов хроматографски анализ (ГХА) за оценка на вътрешни дефекти; сравнение на измерените параметри с допустимите норми и предходни резултати.

2.3. Визуална инспекция и опис на: проходни изолатори; охладителна система (радиатори, вентилатори, помпи); казан, уплътнения и арматура; вторични и спомагателни системи.

2.4. Събиране и анализ на експлоатационни данни: история на ремонти, ревизии и предходни измервания; регистрирани неизправности и аварийни режими; товарови графици и режими на експлоатация.

2.5. Анализ, оценка и индикатори за състояние: оценка на състоянието на основните системи – електромагнитна, изолационна и охладителна; идентифициране на дефекти, несъответствия и потенциални рискове; оценка на остатъчния експлоатационен ресурс;

2.6. Остатъчен ресурс и удължаване на живота на актива

2.7. Надеждност и риск от повреда

В рамките на минималния годишен обхват се изисква оценка на надеждността и риска от повреда, базирана на: вероятност от отказ; степен на натоварване; износване на основните компоненти; важност на трансформатора за електроенергийната система.

2.8. Документиране и резултати от установяване на техническото състояние

Всички дейности по установяване на техническото състояние следва да бъдат документирани в техническо досие, което съдържа: отчет за текущото техническо състояние; сравнителен анализ с предходни периоди; оценка на надеждността и остатъчния ресурс; конкретни препоръки за поддръжка, ремонт или модернизация.

3. Минимално изискуеми конкретни дейности по годишна поддръжка

3.1. Пробовземане и анализ на трансформаторно масло

В рамките на годишната поддръжка следва да се извърши пробовземане и анализ на трансформаторно масло в следния минимален обхват: Пробовземане – БДС EN IEC 60475:2022 или еквивалент; Киселинно число – БДС EN 62021-1:2006 или еквивалент; Съдържание на вода – БДС EN 60814:2002 или еквивалент; Коефициент на диелектрични загуби (tgδ) – БДС EN 60247:2006 или еквивалент; Пробивно напрежение при промишлена честота – БДС EN 60156:2002 или еквивалент; Корозивна сяра върху медно фолио – ASTM D1275; Плътност при 20 °C – БДС EN ISO 3675:2004 или еквивалент; Газхроматографски анализ – БДС EN 60567:2012 или еквивалент; Външен вид – БДС EN IEC 60296:2020 или еквивалент; Цвят по ASTM скала – БДС ISO 2049:2002 или еквивалент; ASTM D1500; Експресен тест за наличие на ПХБ до 50 ppm – ВЛМ; Пламна температура – БДС EN ISO 2719:2026 или еквивалент

3.2. Електрически измервания

В рамките на годишната поддръжка следва да се извършат електрически измервания в следния минимален обхват: Измерване на параметрите на изолацията на намотките: съпротивление, тангенс на ъгъла на диелектрични загуби и капацитет – IEC 60076-1, cl. 10.1.3, i,b; Измерване на влагосъдържанието в твърдата изолация по методи FDS и PDC+; Измерване на коефициент на трансформация и проверка на групата на свързване – IEC 60076-1, cl. 10.3; Измерване на съпротивлението на намотките с постоянен ток – IEC 60076-1, cl. 10.2; Измерване на загуби и ток на празен ход с понижено напрежение – IEC 60076-1, cl. 10.5; Измерване на импеданс на късо съединение – IEC 60076-1, cl. 10.4.

3.3. Ревизия на система стъпален регулатор – моторно задвижване

Цел на ревизията: установяване на функционалната годност на системата стъпален регулатор – моторно задвижване; оценка на оставащия механичен и електрически ресурс; оглед и измервания на елементите от механиката и кинематичната верига; проверка на правилната последователност на действие на контактните системи чрез осцилографиране и анализ; оценка на състоянието на тоководещия контур, включително участъка в казана, без демонтаж на камбаната.

Дейности по мощностен превключвател: изваждане и анализ на механичната система, пружинно-енергийния акумулатор, контактни пружини, буферен и заключващ механизъм; измерване износването на контактните системи и оценка на електрическия ресурс; измерване на съпротивлението на тоководещия контур и токоограничаващите резистори; регистриране последователността на действие на контактните системи; измерване и проверка на резисторни пакети.

Дейности по избирач и предизбирач: регистриране на кръговата диаграма; оценка на състоянието на контактните системи чрез индиректни измервания; анализ на състоянието на контактите.

Дейности по система стъпален регулатор – моторно задвижване: проверка на горен щит; проверка на защитна мембрана; проверка на защитно реле; проверка на червячен редуктор и указател; проверка на ъглова предавателна кутия.

Дейности по ревизия на моторно задвижване: преглед на защитна кутия; проверка на термостат и нагревател; проверка на брояч; проверка на крайни електрически и механични блокировки; проверка на комутатор, защитен автомат, контактори, ключове за управление и контактна розетка; проверка на електрическа блокировка при ръчно задвижване; проверка на пакетен ключ за блокиране на крайни стъпала; функционални проверки за

едностепенно превключване, автоматично преминаване през междинни положения и завършване на започнало превключване след възстановяване на захранване.

4. Опис и заснемане

В рамките на годишната поддръжка следва да се извърши опис и заснемане на: изводна система; сигнална и защитна апаратура; охладителна система.

5. Описаните по-горе дейности следва да се изпълнят за следните трансформатори:

- ТЕЦ „София“:

Автотрансформатор 180 MVA 220/110kV; Трансформатор Т8А 15 MVA 115/6,3kV; Трансформатор ТР9 50MVA 110/10,5 kV; Трансформатор Т91 6,3MVA 10,5/6,3 kV; Трансформатор ТР6 15MVA 110/6,3kV; Трансформатор ТР92 15MVA 10,5/6,3kV; Трансформатор № 1 работен 25MVA 110/6,3/6,3 kV; Трансформатор резервен 25MVA 110/6,3/6,3 kV; Трансформатор №8 40.5MVA 110/20/6,3 kV.

- **ТЕЦ „София Изток“:**

Трансформатор Тр.1 31,5MVA 110/21/6,3 kV; Трансформатор Тр.2 40MVA 110/21/6,3 kV; Трансформатор р.3 40/50MVA 110/21/6,3 kV; Трансформатор Тр.4 30/50MVA 110/10,5 kV; Трансформатор Тр.5 80MVA 110/13,8 kV; Трансформатор Тр.16 16MVA 13,8/6,3 kV; Трансформатор ТМРУ 40000/110.

- **ОЦ „Люлин“:**

Трансформатор №1 тип 3Р/72 10 MVA 20/6 kV; Трансформатор №2 тип 3Р/72 10 MVA 20/6 kV.

- **ОЦ „Земляне“:**

Трансформатор Т1 8000 kVA 10/6,3 kV; Трансформатор Т2 8000 kVA 10/6,3 kV.

<…>

Приемането на дейностите за всеки трансформатор се документира с подписване на приемо-предавателен протокол, придружен с техническо досие.

II. Ремонт и модернизация на трансформатор ТМРУ 40000/110, в заводски условия

1. Технически характеристики

Производител	-	ЕЛПРОМ СТЗ „Васил Коларов“ София
Означение	-	ТМРУ 40000/110
Обявена мощност	kVA	40000
Обявено напрежение	kV	110/6,3
Обявен ток	A	210/3670
Обявена честота	Hz	50
Напрежение на късо съединение	%	11,06
Ток на празен ход	%	0,79
Брой фази	-	3
Група на свързване	-	Ynd11
Степен на регулиране	%	1,25
Обхват на регулиране	-	±12
Охлаждане	-	ONAF
Температурен клас на изолацията	-	-
Монтаж	-	Открит

2. Съществуващо положение:

По време на експлоатация и след това на съхранение, антикорозионното покритие на казана е силно нарушено. има корозия върху казан, капак и фланцова рамка. Има множество замърсявания и утайки на дъното; Паднал на дъното елемент от укрепващата система на отвод от намотка на фаза „С“, страна високо напрежение.

Наличие на видими дефекти и сериозно влошаване на състоянието на отделни части на машината. Нормалната работа е засегната, ефикасността и надеждността са засегнати.

Цел на техническата спецификация е да се определи обхват от дейности, след изпълнението на които трансформаторът да бъде ремонтиран, модернизиран и монтиран до експлоатационно състояние в готовност за въвеждане в експлоатация на площадката на ТЕЦ „София Изток“.

3. Обхват на дейностите:

3.1. Натоварване и транспорт до ремонтната база на Изпълнителя

Необходими са следните дейности по ремонт на казан, дъно, прилежащи маслопроводи и активна част: - Външно пясъкоструене на всички метални повърхности (казан, разширител, маслопроводи, стойки, каретки и др.) до достигане на чист метал Sa 2,5; **- Оглед и проверка на всички заваръчни съединения (NDT) с последващо възстановяване;** - Вътрешно почистване на казана, разширител и дъно. Почистване вътрешно с топло трансформаторно масло и изпитване за маслоплътност чрез маслен стълб с налягане 0.5 Bar в продължение на 24 часа. Фланцовата рамка - преуплътняване; - Преработка на казана за замяна на предпазна тръба с клапан за освобождаване на свръхналягане; - Подмяна на всички джобове за температурни индикатори с нови; - Изработка и подмяна на заземителни връзки за всички технологични люкове; - Външно ново антикорозионно покритие равномерно разпределено с дебелина ≥120µm с цвят RAL 7031. Изискванията за гладкост и непрекъснатост на слоя,

съгласно технологичната инструкция на завода за нанасяне на защитно покритие при ремонт на трансформатори; - Ревизия на съществуващи спирателни кранове на маслоохладители, за пълнене и рециркулация на маслото, на газово реле, за допълване на консерватор и на пробки за пробовземане на масло; - Изработка и монтаж на нови уплътнения на казана, изводи, кранове, клапани, люкове и всички останали съединения; - Нова табела Технически данни; - Трайно обозначаване (с метални табели) ориентацията на изводите за напрежение върху казана (начало и край на намотките) и работните положения на стъпалния превключвател на напрежение; - Ревизия на изводи високо напрежение, високо напрежение - неутрала, ниско напрежение; - Ревизия на всички крепежни елементи по казан, дъно, фланцова рамка, разширител, стойки, присъединителни фланци, люкове, каретки – смяна с нови при необходимост; - Сушене на активната част във вакуум-сушилна камера.

3.2. Дейности по ремонт на охладители и уреди за защита, контрол и сигнализация:

- Външно и вътрешно почистване на всички охладители - ръчно и с механизация, за вътрешно почистване се използва предварително загрято миещо технологично масло. Разливи на масло не са допустими. Вече използваното масло се обработва последващо; - Изработка и монтаж на нови уплътнения от маслоустойчива гума; - Промивка на всички тръби на охладителните тела и проверка за маслоплътност; За целта се използва предварително загрято миещо технологично масло. Разливи на масло не са допустими. Вече използваното масло се обработва последващо; - Ревизия на всички крепежни елементи по охладители, вентилатори, клемни кутии, маслопроводи и уреди за защита, контрол и сигнализация – смяна с нови при необходимост; - Ново антикорозионно покритие на охладители, равномерно разпределено с усреднена стойност на дебелина на покритието ≥120μm; - Възстановяване на принудителното охлаждане в оригинален вид; - Газово реле - ревизиране, функционални проби; - Подмяна на устройството за измерване на температура с ново; - Ревизия на маслени нивопоказатели; - Ревизия на маслено струйно реле за защита на РС; - Ревизия на изсушителя на въздух. Подмяна на силикагела с нов; - Възстановяване в оригинален вид на шкаф за управление на охлаждане ONAF; - Подмяна на всички кабели за защитна, контролна и сигнални устройства с нови. - Възстановяване на системата регулатор стъпален – моторно задвижване в оригинален вид.

3.3. Дейности и изпитвания, в базата на Изпълнителя след ремонт: - Измервания и изпитвания преди затваряне на трансформатора; - Монтаж на камбаната и прилежащата окомплектовка; - Монтаж на изводи високо и ниско напрежение; - Монтаж разширител, прилежащи маслопроводи и подготовка за крайни изпитания; - Изпитване на маслоплътност. Течове не са допустими; - Доставка на свежо масло; - Омасляване на активната част под вакуум и обезвъздушаване; - Анализ на трансформаторното масло, след запълване на казана. Лабораторен контрол на състоянието на маслото.

3.4. Пълно наименование на стандартите по горепосочените дейности:

- БДС ISO 2049:2002 – Нефтопродукти. Определяне на цвят (ASTM скала); - БДС EN 60156:2002 – Изолационни течности. Определяне на пробивното напрежение при промишлена честота. Метод за изпитване (IEC 60156:1995); - БДС EN 60814:2002 – Изолационни течности. Хартия и пресован картон, импрегнирани с масло. Определяне на вода по Karl Fischer чрез автоматично кулонометрично титриране (IEC 60814:1997); - БДС ISO 6618:2005 – Нефтопродукти и смазочни материали. Определяне на киселинното или алкалното число. Метод чрез титриране с цветен индикатор; - БДС EN 60247:2006 – Изолационни течности. Измерване на относителната диелектрична проницаемост, коефициента на диелектрични загуби (tg d) и специфичното обемно съпротивление при постоянен ток (IEC 60247:2004); - БДС ISO 4406:2021 – Хидравлично задвижване. Флуиди. Метод за кодиране нивото на замърсяване с твърди частици (ISO 4406:2021); - БДС EN 14210:2004 – Повърхностноактивни вещества. Определяне на напрежението на фазовата граница на разтвори на повърхностноактивни вещества, чрез метода на пръстен или халка; - БДС EN 60666:2011 – Откриване и определяне на специфични присадки в минерални изолационни масла (IEC 60666:2010); - БДС EN 62535:2009 – Изолационни течности. Метод за изпитване за откриване на потенциално корозионноактивна сяра в работило и неработило изолационно масло (IEC 62535:2008); - БДС EN 60567:2012 – Електрически съоръжения, запълнени с масло. Вземане на проби от газове и анализ на свободни и разтворени газове. Ръководство (IEC 60567:2011)10;

3.5. Транспортиране на трансформатора от базата на Изпълнителя до базата на Възложителя и монтаж на трансформаторната площадка:

- Привеждане на трансформатора в транспортно състояние и транспорт, заедно с прилежащото оборудване и масло до базата на Възложителя. - Разтоварване и позициониране на трансформатора върху фундамент/място посочено от Възложителя на трансформаторна площадка; - Монтаж на охладителната система – охладители, вентилатори, маслопроводи; - Монтаж изводи високо и ниско напрежение, високо напрежение-неутрала; - Монтаж разширител, прилежащи маслопроводи и газово реле; - Монтаж защитна, контролна и сигнална апаратура; - Допълване на трансформаторът с масло и обезвъздушаване. - Монтаж кабели за захранване и сигнализация към вентилатори, защитна, контролна и сигнална апаратура между тях и табло/табла на трансформатора; - Функционална проверка на охладителна система и уреди за защита, сигнализация и контрол. - Протокол за наклони на казан и тръба към газово реле – изискване на Наредба №9-ТЕЕЦМ.

3.6. Частите за доставка и смяна са:

<…>

4. Документацията при изпълнението на поръчката да отговаря на следните наредби и стандарти: Наредба № 3 за устройство на електрическите уредби и електропроводните линии /УЕУЕЛ/; Наредба № 9 за техническа експлоатация на електрически централи и мрежи /ТЕЕЦМ/; Наредба № Із-1971 от 29 октомври 2009 г. за строително-технически правила и норми за осигуряване на безопасност при пожар; БДС EN 60529:2004 БДС EN 60529:1991/A1:2004 – Степени на защита, осигурени от обвивката (IP код) (IEC 60529:1989+A1:1999); БДС EN

61140:2016-Защита срещу поражения от електрически ток. Общи насоки за уредби и оборудване (IEC 61140:2016); Правилник за безопасност и здраве при работа в електрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по електрически мрежи (ПБЗРЕУТЦЕМ); Правилник за безопасност при работа в неелектрически уредби на електрически и топлофикационни централи и по топлопреносни мрежи и хидротехнически съоръжения (ПБРНЕУЕТЦТМХС).

<…>

III. Ревизия и модернизация на трансформатори в заводски условия

1. Цел на техническата спецификация:

Ревизия и обработка на активната част, в заводски условия на силови трансформатори с мощност равна или по-голяма от 8000 kVA следва задължително да обхваща всички системи, които осигуряват електрическата, механичната и термичната надеждност на машината.

2. Дейности, включени в обхвата на ревизията:

2.1. Изводи високо напрежение (ВН)

Пълен демонтаж, почистване и оглед на ВН изводите, включително проверка на състоянието на изолационните тела, фланците и контактните повърхности: отстраняване на замърсявания и продукти от стареене; проверка и възстановяване на електрическите контакти; подмяна на компрометирани уплътнения; предотвратяване на частични разряди и повърхностни токове.

2.2. Изводи ниско напрежение (НН)

При ревизия в заводски условия следва да се извърши контрол на контактните съединения, тоководещите връзки и механичната стабилност на НН изводите.

2.3. Сигнална и защитна апаратура

В рамките на ревизията в заводски условия следва да се извърши пълна проверка, ревизия и функционално изпитване на: бухолцово реле; струйно реле; термометри и температурни защити; клапан за свръхналягане.

2.4. Охладителна система

По време на ревизията в заводски условия следва да се извърши цялостно почистване на охладителните повърхности от натрупани замърсявания, утайки и корозионни продукти.

2.5. Отстраняване на течове и пълно преуплътняване

При ревизията в заводски условия следва да се извърши пълно преуплътняване на трансформатора и отстраняване на всички установени течове.

2.6. Ревизия на мощностния превключвател

2.7. Ревизия на избирач и предизбирач Ревизията на избирача и предизбирача е задължителен елемент от всяка ревизия на силови трансформатори в заводски условия.

Обобщение

Комплексната ревизия в заводски условия, включва: активната част, стъпален регулатор, изводите, сигналната и защитната апаратура, охладителната система и пълното преуплътняване.

3. Дейностите следва да се изпълнят за следните трансформатори:

<…>

4. Диагностични измервания преди транспорт:

<…>

6. Възложителят е отговорен за: своевременно предаване и приемане на работната площадка на и от Изпълнителя; **изпълнението на организационни и технически мерки за безопасност при работата в базата на Възложителя;** демонтаж и монтаж на вторична и първична комутация.

<…>

7.4. **Дейности по ревизия и ремонт на активната част:** - Магнитопровод – почистване, притягане и проверка. Подмяна на дефектирали елементи.

- Оглед, проверка на всички заваръчни съединения. Възстановяване и последващ пенетранен контрол; - Ревизия и проверка на заземителен контур. Замяна на компрометирани елементи с нови; - Минерални изолационни масла. Методи за определяне на 2-фурфурал и сродни съединения (IEC 61198:1993) или еквивалент; - Проверка на състоянието на всички намотки и изолационни детайли. Почистване с миещо масло, укрепване, бандажиране. Отстраняване на констатирани локални прегрявания; - Възстановяване на липсващи и дефектирали изолационни детайли, елементи и крепежи на достъпните места без демонтаж на активната част; - Ревизия, профилактика и диагностика на системата стъпален превключвател на напрежение. Подмяна на повредени контактни елементи; - Ревизия, отстраняване на констатирани локални прегрявания и преизолиране, проверка на всички отводи от намотки и към стержените на изводите; - Изсушаване на активната част във вакуум-сушилня до достигане на необходимите технологични нива на остатъчна влажност. По време на сушенето да се следят параметрите на: температура, количество отделена влага, изолационно съпротивление, изменение на диелектричните загуби в хартията на намотките. Сушенето се прекратява след достигане на необходимите технологични нива на остатъчна влажност;

<…>

7.7. **Дейности по ремонт на казан, дъно и прилежащи маслопроводи:**

- Външно пясъкоструене на всички метални повърхности (казан, разширител, маслопроводи и др.) до достигане на чист метал Sa 2,5; **- Оглед, проверка на всички заваръчни съединения (NDT) с последващо възстановяване;**

- Вътрешно почистване на казана, разширител и дъно. Казанът на трансформатора да се почисти вътрешно с

топло трансформаторно масло, след което да бъде изпитан за маслоплътност чрез маслен стълб с налягане 0.5 Bar в продължение на 24 часа. Фланцовата рамка да се преуплътни; - Преработка на казана за замяна на предпазна тръба с клапан за свръхналягане, ако такъв не е наличен на трансформатора; - Ревизия на всички джобове за температурни индикатори. При констатирани течове – замяна с нови; - Изработка и монтаж на заземителни връзки за всички технологични люкове; - Външно полагане на ново антикорозионно покритие равномерно разпределено с дебелина ≥120μm. Да се приложи техниката и изискванията за гладкост и непрекъснатост на слоя съгласно технологичната инструкция на завода за нанасяне на защитно покритие при ремонт на трансформатори; - Ревизия на спирателните кранове. При констатиране на течове - доставка и монтаж на спирателни нови кранове на маслоохладители, за пълнене и рециркулация на маслото, на газово реле, за допълване на консерватор и на пробки за пробовземане на масло; - Ревизия на крепежни елементи на казана, изолатори, кранове, клапани, люкове и всички останали съединения. При констатиране на счупвания или нарушени резби - подмяна с нови крепежни елементи; - Изработка и монтаж на нови уплътнения на казана, изводи, кранове, клапани, люкове и всички останали съединения. - Изработка и монтаж на нова табелка технически данни – при установяване на нарушения, нечетимост или липса на табелка; - Трайно обозначаване (с метални табели) ориентацията на изводите за напрежение върху казана (начало и край на намотките) и работните положения на стъпалния превключвател на напрежение.

7.8. Дейности по ремонт на охладители, маслени помпи и уреди за защита, контрол и сигнализация: - Външно и вътрешно почистване на всички охладители; - Изработка и монтаж на нови уплътнения от маслоустойчива гума; - Промиване на всички тръби на охладителните тела и проверка за маслоплътност; - Подмяна с нови на всички крепежни елементи по охладители, вентилатори, клемни кутии, маслени помпи, маслопроводи и уреди за защита, контрол и сигнализация; - Ревизия и ремонт на всички клемни кутии за вентилатори и маслени помпи; - Демонтаж и функционална проверка на всички маслени помпи. Подмяна на всички уплътнения за маслените помпи; - Газовото реле да бъде ревизирано, да се извършат функционални проби за годността му. В случай на необходимост да се подмени с ново; - Термометрите да бъдат ревизирани, да се извършат функционални проби за годността им. В случай на необходимост да се подменят с нови; - Нивопоказателите да бъда ревизирани, да се извършат функционални проби за годността им. В случай на необходимост да се подменят с нови; - Струйните релета да бъдат ревизирани, да се извършат функционални проби за годността им. В случай на необходимост да се подменят с нови; - Изсушителят на въздух да бъде демонтиран от казана, почистен и ревизиран. Силикагелът да се подмени с нов;- Клемната кутия да бъде ревизирана, да се извършат функционални проби за годността ѝ. В случай на необходимост да се подмени с нова; - Шкафът за управление на охлаждането да бъде ревизиран, да се извършат функционални проби за годността му. В случай на необходимост да се подмени с нов; - Да се ревизират всички кабели за защитна, контролна и сигнални устройства с нови. При необходимост да се подменят с нови.

Описаните дейности се отнасят за радиатори/ охладителни тела, които са тип „пита“ при принудително охлаждане с помпи или тип „пластинчати“.

Ако радиаторите са тип „тръбни“ следва да се направи ново топлинно изчисление и да се доставят и монтират нови радиатори „пластинчат“ тип. За монтажа им да се направят необходимите преустройства на казана на трансформатора. При необходимост да се проектира, достави и монтира нов шкаф за управление на охлаждането.

<…>

8. Дейности и изпитвания в базата на Изпълнителя след ремонт: Измервания и изпитвания преди затваряне на трансформатора/ите; Монтаж на камбана и прилежаща окомплектовка; Монтаж на изводи високо и ниско напрежение; Монтаж на разширител, прилежащи маслопроводи и подготовка за крайни изпитания; Изпитване на маслоплътност. Течове не са допустими; Регенерация на съществуващото трансформаторно масло; Физико-химичен анализ от акредитирана лаборатория на регенерираното трансформаторно масло; Омасляване на активната част и обезвъздушаване. Омасляването се извършва под вакуум. Анализ на трансформаторното масло (извършва се от Изпълнителя), след запълване на казана.

9. Пълно наименование на стандартите, използвани по горепосочените дейности:

<…>

10. Транспортиране на трансформатора от базата на Изпълнителя до базата на Възложителя и монтаж на трансформаторна площадка: Привеждане на трансформатора в транспортно състояние и транспорт заедно с прилежащото оборудване и масло до базата на Възложителя. Разтоварване и позициониране на трансформатора върху фундамент/място посочено от Възложителя на трансформаторна площадка; Монтаж на охладителната система – охладители, вентилатори, маслопроводи и маслени помпи и др.; Монтаж на изводи високо и ниско напрежение; монтаж на разширител, прилежащи маслопроводи и газово реле; Монтаж на защитна, контролна и сигнална апаратура; Допълване на трансформатора с масло и обезвъздушаване; Монтаж на кабели за захранване и сигнализация към вентилатори, защитна, контролна и сигнална апаратура между тях и табло/табла на трансформатора; Функционална проверка на охладителна система и уреди за защита, сигнализация и контрол. Протокол за наклони на казан и тръба към газово реле – съгласно изискванията на Наредба №9-ТЕЕЦМ.

<…>

IV. Обследване и диагностика на трансформатори с мощност до 1000 kVA в ОЦ „Люлин“ и ОЦ „Земляне“

<…>

V. Ревизия в заводски условия на трансформатори с мощност до 1000 kVA

В „Топлофикация София“ ЕАД са инсталирани и са в експлоатация 57 броя разпределителни трансформатори с инсталирана мощност от 180 kVA до 1000 kVA и номинални напрежения до 10 kV и до 20 kV.

1. Цел на техническата спецификация:

С оглед възстановяване на надеждната и безопасна работа на трансформаторите и удължаване на експлоатационния им живот, се налага изпълнението на дейности, в обхват на заводска ревизия.

2. Минималният обхват на заводската ревизия следва да включва: Натоварване и транспорт до база на Изпълнителя; почистване на активната част; отстраняване на нарушени електрически връзки от активната част към изводната система и комутатора; притягане и механично стабилизиране на активната част; изсушаване на активната част; пълно вакуумно сушене; регенерация на трансформаторното масло; пълно преуплътняване на трансформатора; ревизия и възстановяване на изводната система; ревизия на сигналната и защитната апаратура; ревизия на запорната система. Ел. изпитвания и анализ на трансформаторното масло като изходящ контрол; Транспорт и разтоварване при Възложителя

<…>

3. На 13.07.2026 г. "КМС" ЕАД подава жалба срещу Решение № F823140 от 16.06.2026 г. /публикувано на 17.06.2026 г./ на изпълнителен директор на "Топлофикация София" ЕАД и на председател на УС на "Топлофикация София" ЕАД за откриване на "открита" обществена поръчка с предмет: "Обследване, диагностика, поддръжка, ремонт и ревизия на силови трансформатори на обекти в „ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ" ЕАД и в заводски условия".

Жалбата е заведена с вх. № ВХР-2134/13.07.2026 г. и в КЗК е образувано производство по ЗОП по преписка № КЗК-697/2026 г. във връзка с така подадената жалба.

ПРАВНИ ИЗВОДИ

Жалбата на "КМС" ЕАД срещу Решение № F823140 от 16.06.2026 г. /публикувано на 17.06.2026 г./ на изпълнителен директор на "Топлофикация София" ЕАД и на председател на УС на "Топлофикация София" ЕАД за откриване на "открита" обществена поръчка с предмет: "Обследване, диагностика, поддръжка, ремонт и ревизия на силови трансформатори на обекти в „ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ" ЕАД и в заводски условия", е подадена пред компетентен орган, от заинтересовано лице по смисъла на чл. 198, ал. 1, т. 1 от ЗОП, във връзка с § 2, т. 14 от Допълнителни разпоредби на ЗОП (качеството на заинтересовано лице на жалбоподателя е разгледано от КЗК при произнасяне по искането на "КМС" ЕАД за налагане на временна мярка „спиране на процедурата" за възлагане на настоящата обществена поръчка. Мотивите на КЗК за приемане надлежната процесуална легитимация на дружеството-жалбоподател и неговият правен интерес да обжалва настоящия акт са обосновани в Определение № 802/13.08.2026 г.), в законоустановения 10-дневен срок за обжалване, по смисъла на чл. 197, ал. 1, т. 1 от ЗОП, като се явява процесуално допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Твърденията на жалбоподателя, касаещи възраженията му срещу заложения специфичен оборот и срещу изискването за опит, следва да бъдат разгледани заедно, т.к. са обективно, логически и правно свързани с еднотипна генеза – правото на възложителя да посочи какви специалисти са му необходими, както и наличие на необходим опит за изпълнение на конкретна услуга.

По отношение на твърдението в жалбата, че възложителят незаконосъобразно е заложил дискриминационно изискване за специфичен опит и специфичен оборот - за последните три приключили финансови години минимален оборот в размер на 10 000 000 евро - единствено оборот от дейности по ремонт на трансформатори, КЗК установи от фактическа и правна страна следното:

В Обявлението /т. 2 от фактите, раздел „Критерии за подбор (2)"/ възложителят е заложил, че *„Участникът следва да е реализирал минимален оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката, изчислен на база годишните обороти, равен на 10 000 000 евро…"*, като *„Под "оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката", следва да се разбира оборотът, реализиран от дейности по ремонт на трансформатори - без оглед на техния вид и тип"*.

Жалбоподателят счита, че това изискване е непропорционално и не съответства на предмета на поръчката, т.к. самият предмет не се свежда единствено до ремонт на трансформатори, а включва още обследване, диагностика, създаване на технически досиета, технически поддръжка, ревизия и модернизация и е незаконосъобразно да се приема за релевантен единствено оборот от

ремонтни дейности, като се изключва оборот, реализиран от останалите дейности - които също са част от предмета на поръчката.

Във връзка с тези доводи КЗК счита, че същите са неоснователни, т.к. възложителят изисква цялостна услуга /ремонт, проверка на състоянието и съставяне на технически досиета/ само по отношение на съответните трансформатори. В изискванията изрично е заложено, че икономическият изразител на опита – какъвто е специфичният оборот, следва да е в областта на дейности по ремонт на трансформатори – „без оглед на техния вид и тип“. В жалбата тази специфика - „без оглед на техния вид и тип“, не се взема предвид, независимо, че същата разширява кръга на икономически оператори и преодолява стесняването например само по отношение на трансформатори с определени характеристики, индивидуализиращи чрез категориите вид и тип.

КЗК констатира при справка в Интернет, че основните типове трансформатори и тяхното приложение включват:

Силови трансформатори - които повишават или понижават напрежението в електрическите мрежи и могат да бъдат маслени или сухи. Такива намират приложение в електроцентрали (за повишаване на напрежението при пренос на дълги разстояния) и в подстанции за силов пренос и разпределение на мощност.

Разпределителни трансформатори - по-малки /от силовите/ по мощност трансформатори, които преобразуват високото мрежово напрежение в ниско, намиращи приложение за захранване на жилищни сгради, квартали, промишлени предприятия и обществени обекти (стандартизирано напрежение 230/400 V). Такива могат да бъдат монтирани на стълбове, в подстанции или вътре в сгради.

Измервателни (инструментални) трансформатори, които са два вида: Токови трансформатори и намаляват високите стойности на тока до безопасни и управляеми нива, като се използват в електромерни табла, защитни релета и измервателни уреди. Другия вид са Напреженовите трансформатори, които понижават високото напрежение до малки стойности за безопасен контрол и отчитане от измервателна апаратура.

Автотрансформатори са такива, които имат само една обща намотка, която служи едновременно като първична и вторична и се използват за плавно регулиране на напрежението (например в лаборатории) или при пускане на големи електродвигатели.

Импулсни трансформатори са такива, проектирани да работят с бързо променящи се електрически импулси с висока честота и намират приложение в електрониката, импулсните захранвания, компютърните платформи и телекомуникациите.

Изолиращи трансформатори са такива, които имат съотношение на напрежението 1:1 (или близко до него), но осигуряват пълна галванична изолация между първичната и вторичната верига и съответно – намират приложение като предпазват чувствителна медицинска или аудио техника от смущения, токови удари и заземителни проблеми.

С оглед на гореизложеното, КЗК счита от правна страна, че след като възложителят изрично е указал „без оглед на техния вид и тип“, то всеки икономически оператор, който е извършвал ремонтна дейност на трансформатори от технологичните сфери на посочените по-горе – т.е. от електроцентрали и до електромерни табла и лабораторни апаратури, може да ползва оборота и опита си за покриване на това изискване на възложителя.

Въвеждането в аргументацията от страна на жалбоподателя на още по-общата категория „електрически съоръжения“ не е основание да се приеме, че пазарната ниша на технологичните структури, ползващи трансформаторите, е толкова тясна /видно от посоченото по-горе/, че поставяйки изискване за опит и оборот в тази пазарна ниша, се ограничава конкуренцията.

КЗК счита, че не е налице нарушение на чл. 59, ал. 2 от ЗОП, т.к. посочената разпоредба изисква критериите за подбор да са съобразени с предмета, стойността и сложността на поръчката, а не с вида на обекта, където е придобит опитът и в тази връзка е и заложеното изрично уточнение на възложителя - „без оглед на техния вид и тип“.

В жалбата се посочва, че необосновано се ограничават участници, които притежават необходимия технически и професионален капацитет, но реализират оборота си от комплексна

инженерна дейност - по диагностика, сервиз, модернизация и поддръжка на електрически съоръжения.

Във връзка с този довод КЗК е необходимо да акцентира върху правната рамка на оперативната самостоятелност на възложителя, който чрез Техническата спецификация /т. 2 от фактите/ обективно и конкретно очертава обема на необходимите му конкретни специализирани услуги.

Общата дейност по електрически съоръжения е посочена голословно в жалбата, т.к. без конкретна аргументация за довода на жалбоподателя, в настоящото производство е неоснователно да се приеме, че тази обща икономическа дейност в областта на „електрически съоръжения“ би гарантирала качествени услуги например по отношение на необходимостта от анализ на трансформаторното масло, където се изисква газов хроматографски анализ /т. 2 от фактите, подт. 2.2./, или оценка на състоянието на основните системи, като следва да се приеме за ноторно известно, че основните системи на един трансформатор са специфични и изискват конкретни знания и опит и са обвързани с необходимостта от идентифициране на несъответствия и потенциални рискове, както и с оценка на остатъчния експлоатационен ресурс /т. 2 от фактите, подт. 2.5./

Посочвайки общо и бланкетно категорията „електрически съоръжения“, жалбоподателят подхожда без да съобрази, че прилагането на обща категория на опит не гарантира и не доказва, че чрез разширяване към тази обща категория ще се изпълнят конкретните изисквания за идентифициране на несъответствия и потенциални рискове, както и с оценка на остатъчния експлоатационен ресурс не на какви да е електросъоръжения, а именно на трансформатори.

Преценката дали е спазен принципът за свободна конкуренция по чл. 2 от ЗОП трябва да бъде „индивидуална и съобразена с предмета на дейност и специфичните потребности на възложителя (Решение № 8285 от 23.07.2026 г. на ВАС) и КЗК, съобразявайки горепосоченото счита, че в настоящата процедура този принцип не се явява компрометиран, с оглед на следното: оперативната самостоятелност на възложителя при преценката за това, дали и какви критерии за подбор да постави, е ограничена от изискването за спазване на установените от чл. 2 от ЗОП принципи, вкл. и от забраната за формулиране на условия, които необосновано ограничават достъпа на стопански субекти при възлагането на обществени поръчки.

На тази плоскост следва да се бъде преценено, че определянето на техническите и професионални способности на участниците, с оглед спецификите на поръчката и дейността на възложителя, от гледна точка обществения интерес, който тя трябва да задоволи, е насочено към осигуряване на технологично обновление, модернизация и електроремонтни ремонти дейности на трансформатори, осигуряващи дейността на ТЕЦ „София“, ТЕЦ „София Изток“, ОЦ „Люлин“ и ОЦ „Земляне“.

По отношение на твърдението в жалбата, че т.к. са налице различни по параметри трансформатори, то с общото им залагане в един предмет, а не в отделни позиции, се ограничава конкуренцията, КЗК счита следното:

Логиката на жалбоподателя е, че само ограничен брой трансформатори са от по-висок клас напрежение /един е с напрежение 220 kV и 12 - са с напрежение 110 kV/, а преобладаващата част от трансформаторите са с напрежение значително под 220 kV и значителен брой са 6,3 kV (38 броя трансформатори) и 10 kV (26 броя).

КЗК счита, че подобна рамка за разделяне на обособени позиции не намира правна опора, а и жалбоподателят не сочи такава, нито оспорва подробните мотиви за неразделяне на обособени позиции, изложени от възложителя в решението за откриване /т. 1.5. от фактите/.

Разпоредбата на чл. 46, ал. 1 от ЗОП възлага на възложителя, при условията на оперативна самостоятелност, преценката за разделяне на обществената поръчка на обособени позиции, като оперативната самостоятелност на възложителя има свои граници и това са изискванията на чл. 2, ал. 2 от ЗОП, както и е съпроводена с императивно изискване – когато възложителят реши, че не е целесъобразно поръчката да се разделя на обособени позиции, следва в решението за откриване на процедурата да посочи причините за това /Решение № 15463 от 14.12.2020 г. на ВАС/. В случая КЗК следва да акцентира и върху посоченото в този акт на ВАС, че „разделянето на една

поръчка на обособени позиции е обвързано в значителна степен от характеристиките на съответния пазар и от предмета на поръчката“.

С оглед на това, КЗК, на базата на констатираното по-горе - че пазарната ниша „трансформатори“ е достатъчно ясно и законосъобразно заложена от възложителя, в рамките на конкретното твърдение на жалбоподателя определя като неоснователна тезата му за диференцираност на тази пазарна ниша по критерия „напрежение“ на трансформаторите то в конкретните за случая подкатегории – два с високо напрежение и останалите – с ниско.

Както се вижда от фактите, в различните локации са налице различни трансформатори /т. 2 от фактите, подт. 5/ и логиката на жалбоподателя за разделяне по мощност/напрежение на трансформаторите, не може да се сподели, доколкото е и в разрез с принципа за икономическа ефективност /арг. от чл. 1, ал. 1, in fine от ЗОП/.

В контекста на изложеното, разпоредбата на чл. 46, ал. 1 от ЗОП предвижда, че когато възложителят реши, че не е целесъобразно разделянето на обществената поръчка на обособени позиции, в решението за откриване на процедурата възложителят посочва причините за това. Съгласно чл. 196, ал. 2, т. 2 от ЗОП не подлежат на обжалване решенията за откриване на обществената поръчка в частта, относно мотивите за невъзможността за разделяне предмета на поръчката на обособени позиции. Следователно, решението за разделяне или неразделяне на поръчката на позиции е решение по целесъобразност, което не подлежи на контрол за законосъобразност в производство пред КЗК.

Единственото изискване, което следва да спази възложителят, е да изложи причините, които мотивират решението му предметът на поръчката да не се разделя на отделни обособени позиции. В този случай, видно е от решението за откриване на процедурата, че изтъкнатите от възложителя доводи за целесъобразност на това неразделяне на обществената поръчка на отделни обособени позиции /посочени по-горе в настоящите правни изводи/ следва да бъдат определени като аргументирани и даващи основания да се приеме за законосъобразно заложен в този вид предмета на обжалваната поръчка, без той да бъде разделян на обособени позиции.

В своята преценка, обаче, възложителят има задължение да се съобрази с изискванията на чл. 2, ал. 2 от ЗОП, а именно - обединяването на дейностите по поръчката да не води до ограничаване на конкуренцията. От тази гледна точка оперативната му самостоятелност е ограничена от съобразяването на чл. 2, ал. 2 от ЗОП. По отношение на законосъобразността на неразделянето на обособени позиции в съответствие с чл. 2, ал. 2 от ЗОП, КЗК приема, че изискването за изпълнение на дейностите по предмета на поръчката /т. 1.5. от фактите/ от един изпълнител, е обосновано с оглед предмета на обществената поръчка и не ограничава участието на заинтересованите лица в процедурата. В случая, конкретно жалбоподателят не посочва с какво именно той би бил ограничен и дискриминиран, а в настоящото производство не е допустимо да се презумира ограниченост, при условие, че възложителят е изтъкнал мотиви, който не се явяват произволни и абстрактни. При необходимост от системно, взаимосвързано изпълнение на ясно и подробно посочени технически услуги по Техническата спецификация /т. 2 от фактите/, не е незаконосъобразно възложителят да търси и приложи такива правни и организационни мерки и механизми, с които да гарантира процеса на точно изпълнение на етапната дейност.

По същество изискването за опит е пряко свързано с цялостното изпълнение /определено в Техническата спецификация/ и в съответствие със спецификата и нуждата на възложителя, за когото се провежда процедурата и във всички случаи съответства на интересите му, а не на потребностите на евентуалните кандидати, както е прието и в посоченото Решение № 52 от 19.01.2012 г. на КЗК и цитираното в него Решение № 9139/01.07.2010 г. на ВАС.

С оглед на гореизложеното, КЗК приема, че възложителят законосъобразно и обосновано залага като критерии за подбор наличие на специфичен оборот, като допълнително в тази насока следва да се посочи и т. 50 от Решение от 31 март 2022 г. на СЕС по дело C-195/21 (LB срещу Сметна палата на Република България), в което е посочено: *„възлагащият орган е в състояние най-добре да прецени собствените си нужди, законодателят на Съюза му е предоставил широко право на преценка при определянето на критериите за подбор, както личи по-специално от многократната употреба на глагола „мога“ в член 58 от Директива 2014/24. Така в*

съответствие с параграф 1 на този член възлагащият орган разполага с известна свобода, за да определи кои изисквания за участие в процедура за възлагане на поръчка счита за пропорционални на предмета на поръчката и свързани с него, и за необходими, за да се гарантира, че кандидатът или оферентът има както правните и финансовите възможности, така и техническите и професионалните способности да изпълни възлаганата поръчка. По-конкретно съгласно параграф 4 от посочения член възлагащият орган преценява свободно изискванията за участие, които от негова гледна точка са необходими, за да се гарантира по-специално изпълнението на поръчката със стандарт за качество, който той счита за подходящ.“

В случая, преценката на „финансовите възможности“ чрез изискването за специфичен оборот от 10 милиона евро за последните три финансови години, при прогнозна стойност над 18 милиона евро, е в съответствие с изискванията както на чл. 61, ал. 1, т. 1 от ЗОП, като не се явява прекомерна по отношение на стойността и обема на конкретната обществена поръчка.

По отношение на довода на жалбоподателя, че размерът на изисквания специализиран оборот е прекомерно висок и не е мотивиран от особеностите на поръчката, поради което представлява необоснована бариера за участие, следва да се вземе предвид следното:

Целта на въвеждането на изискването за минимален оборот в сферата, попадаща в обхвата на поръчката /съгласно чл. 61, ал. 1, т. 1 от ЗОП/ е установяването на икономическото и финансово състояние на участниците, което предвид предмета на поръчката, следва да даде своеобразни гаранции на възложителя, че потенциалните участници имат финансовия капацитет да осъществят дейностите по поръчката по начин, по който не застрашават нейното изпълнение.

Във връзка с това, на първо място КЗК следва да посочи, че е допустимо поставянето на изисквания, които имат за цел да гарантират на възложителя качество и надеждност на извършваната доставка и при това положение самите участници преценяват дали са готови и могат да се справят с поръчката и дали са съгласни с предварително заложените условия, тъй като откриването и реализирането на обществената поръчка цели на първо място да удовлетвори възложителя и неговите в случая специфични нужди. Предметът на контрол в производството по преразглеждане на решението за откриване на възложителя е именно по отношение на това, дали изискванията, заложени в обявлението и документацията за участие са съобразени с нормативно определените рамки на оперативната самостоятелност, която възложителят може да упражни.

Недопустимо е само необоснованото ограничаване на участниците/кандидатите за участие и преценката за това, дали посоченото изискване е спазено или нарушено, трябва да бъде индивидуална и съобразена с предмета на дейност на възложителя и специфичните му потребности, което дава „рамката на оперативната му самостоятелност“, както мотивира и Решение № 8285 от 23.07.2026 г. на ВАС.

Границите на оперативна самостоятелност при определяне на критериите за подбор са от една страна, определени в чл. 59, ал. 1 от ЗОП като сфера, до която се отнасят, а от друга страна - в чл. 59, ал. 2 от ЗОП, като съдържание с оглед на изискването да бъдат ограничени до тези, които са необходими за установяване на възможността за изпълнение на поръчката при съобразяване с нейния предмет, стойност, обем и сложност, и от трета – с оглед на изискванията на чл. 2, ал. 2 ЗОП.

Преценката за законосъобразност на критериите за подбор, а с оглед на това и за наличието на нарушение, следва да бъде направена при отчитане на тези изисквания за упражняване на правото на възложителя да определи критерии за подбор, които да му гарантират в най-пълна степен искания начин на изпълнение на поръчката /Решение № 5558 от 08.06.2022 г. на ВАС/.

Размерът на специфичния оборот е предоставен на оперативната самостоятелност на възложителя и трябва да бъде съобразен с изискванията на чл. 59, ал. 2 от ЗОП, а законодателят не е поставил императивно изискване към възложителя да мотивира размера на "специфичния оборот" /Решение № 2133 от 28.02.2023 г. на ВАС/.

С оглед всичко гореизложено, в настоящата процедура КЗК счита, че са спазени изискванията, които поставят императивните граници за възложителя да заложи изисквания за опит и специфичен оборот - които в случая са пропорционални и съответни на предмета и дейностите от обхвата на обществената поръчка.

По отношение на твърденията за необосновано конкретизиране на техническото оборудване в критериите за подбор - участникът да разполага с: маслообработваща регенерираща машина; подемен кран с товароподемност минимум 100 тона; вакуум-сушилня за сушене на активни части, което според жалбоподателя е „конкретно оборудване с точно определени технически характеристики“, КЗК приема следното:

Жалбоподателят неоснователно счита, че възложителят следва да обоснове, защо именно тези параметри са необходими за изпълнение „на всички дейности по договора“.

На първо място, изискването за подемен кран е свързано с условието на възложителя за транспортиране на трансформаторите и ремонта им в заводски условия и с оперативната необходимост от други дейности по повдигане.

От правна гледна точка не е нарушение изискването за „подемен кран с товароподемност минимум 100 тона“ да бъде налична още към момента на подаване на офертата и да се създаде сигурност в тази насока за възложителя. КЗК следва да посочи, че никъде възложителят не е акцентирал техниката да е собствена, а е използвал по-общата правна категория „да разполага“ /т. 2 от фактите, критерии за подбор (5)/.

Поради това подавайки предложение за участие, участникът е достатъчно да използва правните фигури, записани от възложителя /срещу които жалбоподателят не възразява/ и да посочи това, което изисква възложителят - фигурите лизинг, договор за наем, предварителен договор за закупуване. В случая, чрез тези правни средства с правоустановяващ за участника характер, възложителят е преценил, че обезпечава необходимостта от транспортиране и елиминира евентуален риск изпълнителят да откаже необходим за ремонта транспорт до място, осигуряващо т.нар. заводски условия.

Ноторно известно е, че заводските условия изискват много по-висока технологична сложност, предоставят контролирана среда - за процеси като разкапсуловане, пренавиване на намотки и обработка на магнитопроводи изискват защита от прах и влага, което е постижимо само в заводско хале. Освен наличието в заводски условия на специализирано оборудване / сушилни вакуумни пещи за активната част, инсталации за филтриране и дегазация на трансформаторно масло, както и стендове за високоякостни електрически изпитвания/, осигурява се и управление на измервателните средства, т.к. всички изпитателни уреди /за измерване на изолационно съпротивление, тангенс делта, пробивно напрежение на маслото/ трябва да преминават през редовна калибрация и метрологичен контрол.

В рамките на изискуемите от възложителя в Техническата спецификация „заводски условия“ следва да се посочи, че изискването за конкретно посоченото оборудване като посочените в жалбата маслообработваща регенерираща машина и вакуум-сушилня за сушене на активни части не се явява необосновано ограничаващо участието, т.к. е свързано с изпълнение на конкретни задачи и процеси, посочени в техническата спецификация. Доводът на жалбоподателя, че вакуум - сушилни за сушене на активни части от електрически машини са един от видовете оборудване за сушене на активни части от електрически машини, посочен в тази част от жалбата, според КЗК потвърждава обстоятелството, че изискуемото оборудване не е с такава степен на специфичност и изключителност, че само по себе си да ограничава кръга участници.

Съгласно основополагащата разпоредба на чл. 2, ал. 2 от ЗОП, при възлагане на обществените поръчки възложителите нямат право да ограничават конкуренцията чрез включване на условия и изисквания (било в решението, обявлението или документацията за участие), които дават необосновано предимство или необосновано ограничават участието на стопански субекти в обществените поръчки и които не са съобразени с предмета, стойността, сложността, количеството или обема на обществената поръчка. Според чл. 2, ал. 1, т. 1 от ЗОП, обществените поръчки следва да се възлагат в съответствие с принципа за равнопоставеност и недопускане на дискриминация.

Предметът на настоящото производство обхваща проверката, дали оспорените изисквания за оформяне на ценовото предложение по посочените дейности, са съобразени с нормативно определените рамки на оперативната самостоятелност, която възложителят може да упражни.

В тази връзка КЗК приема, че в оперативната самостоятелност на възложителя е да прецени, съобразно своите икономически и функционални потребности, какви изисквания да заложи, като съблюдава посочените цели и принципи при възлагане на обществените поръчки.

В този смисъл, възложителят разполага със свободата да постави такива изисквания към изпълнението на предмета на поръчката, които в най-висока степен ще удовлетворят необходимостта от ефективност, т.е. възложителят, с оглед задоволяване на своите потребности, открива процедура за възлагане на съответна обществена поръчка, като притежава оперативна самостоятелност да прецени, какви изисквания да заложи, за да удовлетвори качествено, ефективно и срочно породените необходимости, съблюдавайки обаче, горепосочените цели и принципи при възлагане на обществените поръчки /Решение № 1125 от 27.11.2025 г. на КЗК/.

В случая следва да се подчертае, че „именно потребността на възложителя от извършването на конкретна, точно определена дейност обуславя предмета на обществената поръчка“ /Решение № 11214 от 04.11.2021 г. на ВАС/, като не може да се приеме сходност на предметите /с посочената от жалбоподателя обща категория „електрически машини“/ в случай, че в посочения по-горе регламент такава „сходност“, каквато е необходима за обективното качествено изпълнение на предмета на настоящата поръчка - не се установява.

С оглед на всичко гореизложено КЗК счита жалбата за неоснователна в тази и част.

Във връзка със същността на заводските условия като контролирана среда, следва да се разгледа и следващото твърдение на жалбоподателя – за наличие на сертификат по БДС EN ISO 9001:2015 с обхват „ремонт в заводски условия на силови трансформатори“.

В жалбата се посочва, че предметът на поръчката включва множество дейности - обследване, диагностика, техническа поддръжка, ревизия, модернизация и ремонт, но независимо от това възложителят приема единствено сертификат със стеснен обхват, ограничен до ремонт в заводски условия на силови трансформатори. Обективно по-голяма част от трансформаторите са с ниско напрежение и не е необходимо ремонта им да се извърши в заводски условия, а могат да се ремонтират на място и условието конкретно ремонт на трансформатори и то в заводски условия е стесняващо, т.к. те са вид електрически апарати и машини. В жалбата се акцентира, че по този начин се изключват икономически оператори, които притежават сертификати със значително по-широк обхват, включващ ремонт и поддръжка на електроенергийно оборудване, електрически съоръжения или силови трансформатори, без това да влияе върху способността им да изпълнят качествено предмета на договора. В жалбата се посочва също и че документацията не съдържа достатъчно яснота относно съдържанието на понятието „еквивалент“, а според жалбоподателя това създава правна несигурност за потенциалните участници.

Във връзка с посочените възражения и доводи на жалбоподателя, КЗК приема от фактическа и правна страна следното:

На първо място, не е нарушение обстоятелството, че възложителят е поставил изискване за конкретен стандарт с обхват „ремонт в заводски условия на силови трансформатори“ /т. 2 от фактите, критерии за подбор (6)/, независимо, че има икономически оператори, притежаващи сертификати с по-широк обхват, като според жалбоподателя, това не влияе на способността им да изпълнят качествено предмета.

На първо място тук, КЗК следва принципно да посочи, че поставянето на по-високи от базови нормативни изисквания, не е недопустимо в областта на обществените поръчки.

Според приетото от Съда на Европейския съюз в решение от 31 март 2022 г. по Дело C-195/21 /посочено и по-горе в настоящите правни изводи/ чл. 58, параграфи 1 и 4 от Директива 2014/24 допуска възможността, в рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка, възлагащият орган да наложи като критерии за подбор, свързани с техническите и професионални способности на икономическите оператори, изисквания, които са по-стриктни от минималните изисквания, поставени от националната правна уредба, стига такива изисквания да са необходими, за да се гарантира, че кандидатът или оферентът има техническите и професионалните способности да изпълни възлаганата поръчка, да са свързани с предмета на поръчката и да са пропорционални на този предмет.

В практиката /Решение № 7891 от 15.07.2025 г. на ВАС/ освен на решение от 31 март 2022 г. по дело С-195/21, се прави позоваване и на Решение на Съда от 24 януари 2008 г. по дело С-532/06, в което също се акцентира на допускането на възможността в рамките на процедура за възлагане на обществена поръчка възлагащият орган да наложи изисквания, които са по-стриктни от минималните изисквания, поставени от националната правна уредба, стига такива изисквания да са необходими, с цел да се гарантира способност за изпълни възлаганата поръчка.

На следващо място, КЗК счита, че изключително право на възложителя е съобразно конкретните му нужди и потребности да определи в цялост предмета на обществената поръчка с присъщите му свойства, качества и характеристики, както и начина по който те могат да бъдат задоволени в най-голяма степен. При изготвяне на техническата спецификация към настоящата обществена поръчка възложителят е съобразил своята конкретна необходимост, с оглед капацитета и техническите параметри на оборудването, подлежащо на основен ремонт.

Никъде в документацията за участие не е указано, че заводските условия трябва да бъдат създадени от конкретно дружество, производител или в конкретен завод /Решение № 359 от 26.05.2016 г. на КЗК/, с оглед на което не е ограничително изискването за заводски условия, т.к. същото, както се посочи по-горе, обезпечава контролирана среда за съответните дейности и манипулации по оборудването.

Възложителят е направил пълно описание на предмета на поръчката и както се посочи по-горе в настоящите правни изводи – изискуемостта на опит в техническата област „трансформатори“ не е ограничително, поради което не е ограничително и съответния сертификат БДС EN ISO 9001:2015 да бъде с обхват „ремонт в заводски условия на силови трансформатори“. Обхватът е заложен обосновано и с оглед предмета на настоящата процедура, т.к. по естеството си БДС EN ISO 9001:2015 е български държавен стандарт, който въвежда международните изисквания за Системи за управление на качеството (СУК) и неговата основна цел е общо икономическа - операторите да докажат способността си да доставят продукти и услуги, които съответстват на клиентските и нормативните изисквания, и да повишават удовлетвореността на клиентите. С оглед така зададения общ обхват, съответно на конкретиката на изискуемите се услуги е поставеното от възложителя изискване за обхват „ремонт в заводски условия на силови трансформатори“.

С оглед на гореизложеното, КЗК приема, че изискването за обхват „ремонт в заводски условия на силови трансформатори“ на изискуемия се сертификат е законосъобразно и е в съответствие с предмета и обема на обществената поръчка.

В тази част от жалбата се заявява, че документацията не съдържа достатъчно яснота относно съдържанието на понятието „еквивалент“, а според жалбоподателя това създава правна несигурност за потенциалните участници. По отношение на това твърдение на жалбоподателя КЗК следва да посочи, че същото се явява бланкетно и неясно. Ако за жалбоподателя е била налице неяснота, то същият е могъл да поиска разяснения от възложителя, а по същество понятието за еквивалент, е въпрос на конкретика в рамките на това дали съответната сертифицираща организация намира такъв и дали тази еквивалентност е допустима за възложителя. В този смисъл, доказването на еквивалентност се явява задължение на участника, който желае да се ползва от нея.

В случая жалбоподателят не посочва конкретни сертификати и обхват и не заявява, че би бил ограничен от това да се ползва от тяхната еквивалентност, поради което твърденията в тази част от жалбата са бланкетни и без основание, доколкото не отговарят на изискването за конкретност, заложено в императива на чл. 199, ал. 2, т. 6 от ЗОП.

С оглед на гореизложеното, КЗК счита жалбата за неоснователна и в тази и част.

По отношение на твърдението в жалбата за незаконосъобразно изискване за акредитиран орган по БДС EN ISO/IEC 17020, изразяващо се в условието участникът да разполага с лица или организации за контрол на качеството, притежаващи акредитация по БДС EN ISO/IEC 17020 с обхват, включващ *„контрол на заварени съединения в метални съоръжения и елементи от тях“,* в жалбата се посочва, че липсва обосновка за необходимостта на подобно изискване за изпълнение на всички дейности по договора.

Процесното изискване е заложено като т. 2.2.1. от критерия за подбор „Технически лица и/или технически организации за контрол на качеството“ /т. 2 от фактите, критерии за подбор (4)/.

КЗК счита, че по отношение на изложеното и тук твърдение за неяснота на понятието „еквивалент“ важи посоченото по-горе, поради което преповтарянето тук е излишно. По същество КЗК счита, че независимо, че както посочва и жалбоподателят, част от предмета на поръчката включва обследване, диагностика, техническа поддръжка, изпитвания и ревизии, при които изобщо не се извършват заваръчни дейности, изискването за „контрол“ върху заваръчните дейности не е самоцелно и по естеството си е свързано с задължителната проверка на извършената работа.

В Техническата спецификация е заложено извършване на „оглед и проверка на всички заваръчни съединения“ и то – с възстановяване /т. 2 от фактите, подт. 3.1., 7.4. и 7.7./. В случая жалбоподателят не твърди и не доказва, че посочената дейност е самоцелна и несвързана с изпълнението, поради което не са основателни неговите очаквания възложителят да е задължен да обосновава необходимостта от заваряване на посочените в горните подточки обекти – казан, дъно, прилежащи маслопроводи и активна част / подт. 3.1. и 7.7./ или магнитопровод /подт. 7.4./. В тази връзка е необходимо да се посочи следното:

В Наредба № 7 от 11.10.2002 г. за условията и реда за придобиване и признаване на правоспособност по заваряване е заложено, че „качественото изпълнение на заваръчните дейности“ /чл. 11, ал. 1, т. 4/ е част от професионалната компетентност.

КЗК констатира, че в чл. 581 от Наредба № 9 от 09.06.2004 г. за техническата експлоатация на електрически централи и мрежи /разпоредбата е част от гл. тридесета „Контрол върху състоянието на метала“/, е записано, че *„На всеки енергиен обект по време на монтажа и през целия експлоатационен период се контролира състоянието на метала и на заваръчните съединения на топлоенергийните съоръжения и тръбопроводи в съответствие с техническата нормативна уредба и БДС“.* В чл. 589 от същата Наредба е посочено, че за оценяване състоянието на основния и наварен метал се използват неразрушаващи методи за контрол, а чл. 590 указва, че получените резултати от извършения контрол на метала се документират и се съхраняват до извеждане на съоръженията от експлоатация.

С оглед на гореизложеното, КЗК счита за законосъобразно и нормативно обосновано изискването за акредитиран орган по БДС EN ISO/IEC 17020, изразяващо се в условието - участникът да разполага с лица или организации за контрол на качеството, притежаващи акредитация по БДС EN ISO/IEC 17020 с обхват, включващ „контрол на заварени съединения в метални съоръжения и елементи от тях“

С оглед на всичко гореизложено КЗК счита, че спорните критерии за подбор са съобразени с предмета, стойността, обема и сложността на поръчката и не противоречат на чл. 59, ал. 2 от ЗОП, нито нарушават основните принципи на чл. 2 от ЗОП за свободна конкуренция, равнопоставеност, пропорционалност и недопускане на необосновани ограничения.

В този смисъл, не са налице и дискриминационни условия, с които да се ограничава на конкуренцията или да се даде предимство на участници. Въз основа на извършения от фактическа и правна страна анализ КЗК приема, че жалбата е изцяло неоснователна, а атакуваното решение следва да бъде оставено в сила, като законосъобразно.

В откритото заседание явилият се юрисконсулт – процесуален представител на възложителя представя писмена защита, списък на разноски и пълномощно. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Жалбоподателят е направил искане за възлагане на направените в хода на производството разноски. На основание чл. 217, ал. 1 от ЗОП, във връзка с чл. 143, ал. 1 от АПК, с оглед неоснователността на жалбата по отношение твърдяната незаконосъобразност на обжалвания акт, искането на жалбоподателя следва да бъде оставено без уважение.

Относно искането на възложителя да му бъдат възстановени направените от него в производството разноски за юрисконсултско възнаграждение, с оглед неоснователността на жалбата по отношение твърдяната незаконосъобразност на процесното решение, на основание чл. 217, ал. 1 от ЗОП във връзка с чл. 143 от АПК, КЗК счита, че същото следва да бъде уважено.

На “КМС” ЕАД следва да бъде възложено да заплати на "ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ" ЕАД направените по производството разноски за юрисконсултстко възнаграждение, в размер на 153,39 евро.

След извършения фактически и правен анализ и на основание чл. 215, ал. 2, т. 1 от ЗОП и чл. 217, ал. 1 от ЗОП, Комисията за защита на конкуренцията

РЕШИ:

1. ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалба с вх. № ВХР-2134/13.07.2026 г., подадена от страна на “КМС” ЕАД срещу Решение № F823140 от 16.06.2026 г. /публикувано на 17.06.2026 г./ на изпълнителен директор на "Топлофикация София" ЕАД и на председател на УС на "Топлофикация София" ЕАД за откриване на “открита” обществена поръчка с предмет: “Обследване, диагностика, поддръжка, ремонт и ревизия на силови трансформатори на обекти в „ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ" ЕАД и в заводски условия", с уникален номер в ЦАИС ЕОП 00277-2026-0032.

2. ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането на “КМС” ЕАД за възлагане на направените в настоящото производство разноски.

3. ВЪЗЛАГА на “КМС” ЕАД да заплати направените в производството пред КЗК от "ТОПЛОФИКАЦИЯ СОФИЯ" ЕАД разноски в размер на 153,39 евро.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....
Росен Карадимов

ЗАМ.- ПРЕДСЕДАТЕЛ:

.....
Радомир Чолаков

ЧЛЕНОВЕ:

.....
Валерия Герова

.....
Димитър Данаилов

.....
Емилия Колева

.....
Жельо Бойчев

.....
Мирослава Христова